

Editörden / From The Editor

Diyanet İlmî Dergi'nin değerli okurları!

Yeni sayımızı, alanlarına katkı sunacağını düşündüğümüz on beş makale ile istifadenize sunuyoruz.

Serkan Çelikan, “Cezasını Çeken Müminlerin Cehennemden Çıkarılacaklarını Bildiren Rivayetler Üzerine Bir Değerlendirme” isimli makalesiyle birçok sahâbîden nakledilen önemli sayıda rivayete ulaşmış ve bunların sahih ve hasen düzeyinde olduklarını ilgili literatürden belirleyerek Müslümanların cehennemde cezasını çektikten sonra cennete gidecekleri inancının temelsiz bir inanç sayılamayacağı sonucuna varmıştır. Fatih Mehmet Yılmaz, “İ’râbın Anlama Etkisi: ‘Her İnsanın Bir Karîn’i Vardır’ Rivayeti Özelinde Bir İnceleme” başlıklı hadis çalışmasıyla; “her insanın bir karîn’i vardır” rivayetlerini, metinlerinde geçen “أسلم” kelimesinin “fet-ha” ve “zamme” ile okunuşlarına göre gruplandırarak her iki i’râba göre kazandığı anlam itibarıyla da tahlile tabi tutmuştur. “Hadis Kaynakları Bağlamında Garânîk Rivayetleri” konulu araştırmasıyla Ufuk Dağlıoğlu, hadis müktesebatında yer alan ve içerisinde Garânîk ifadesinin bulunduğu rivayetleri senet ve ricâl açısından incelemeyi, Garânîk ifadesi yer almayan konu ile alakalı rivayetlerle mukayese etmeyi amaçlamıştır. Veli Tatar, “Ahmed b. Hanbel’in Mütevekkil’e Gönderdiği Risâle’nin Ona Aidiyeti, Mahiyeti ve Hadis Kaynakları” adlı incelemesiyle Ahmed b. Hanbel’in Mihne sonrasında Halife Mütevekkil’in kendisine Kur’an ile ilgili sorduğu bazı sorulara cevap mahiyetinde kaleme aldığı *Risâle*’sinin hadis ilmi açısından genel bir değerlendirmesini ve içerisinde yer alan hadislerin tahririni yapmaktadır. Hasan Hüseyin Güller, “Mânevî Arınma İmkânı Olarak Tövbe ve Psikososyal Yansımaları: Hadisler Işığında Bir Analiz” isimli çalışmasıyla tövbeyi, hem ruhsal bir arınma süreci hem de bireyin benliğini ve aidiyetini yeniden inşa etmesine katkı sağlayan psikososyal bir iyileşme aracı olarak değerlendirmektedir. Yıldırım Kaplan, “Dâbık Rivayeti Bağlamında İstanbul’un Yeniden Fethine Dair Bir İnceleme” başlıklı makalesiyle ilgili rivayeti senet ve metin olarak tahlile tabi tutup değerlendirmelerde bulunmaktadır.

Mustafa Bodur, “Cumhuriyet Dönemi Latin Harfli İlk Tecvid Kitabı Olarak Kur’an Dili Alfabeti ve Okuma Kaideleri (1945–Münif Çelebi) Üzerine Bir İnceleme” adlı makalesiyle Münif Çelebi’nin söz konusu eserini hem tarihî hem didaktik bağlamda analiz ederek erken Cumhuriyet Dönemi dinî pedagojisinin yeniden inşa sürecini değerlendirmeye tabi tutmuştur.

Ayşe Aktaş Sivlim, “Osmanlı Şam’ında Yaşamış Bir Sûfî Fakîh Abdülganî en-Nâblusî: Fıkıh Düşüncesi ve Hanefî Mezhebindeki Konumu” isim-

li araştırmasıyla Nâblusî'nin fıkıh külliyyatından hareketle bir sûfî fakîh olarak meselelere bakışını; fıkıh düşüncesi ve mensubu olduğu Hanefî mezhebindeki konumunu ortaya koymaya çalışmaktadır. “Taşköprülüzâde Ahmed Efendi'nin Müdafaa Risâlesi: Tahkîk ve Tahlîl” konulu çalışmasıyla İdris Polat Taşköprülüzâde'nin kadılık görevinde karşılaştığı eleştirilere cevaben kaleme aldığı ve Osmanlı hukuk düşüncesi açısından dikkate değer olan *Risâle fî'z-zebbi 'an harîmi's-şerî'a* adlı risâlesini ilmî neşir yöntemiyle gün yüzüne çıkarmayı amaçlamaktadır. Fatih Okumuş, “Legal and Theological Foundations of Conversion to Islam (İhtidâ) in Islamic Jurisprudence (fiqh)” adlı makalesiyle ihtidâ olgusunu hukukî, teolojik ve ahlâkî boyutlarıyla ele alarak İslâm'a intisap etmenin doktriner temellerini, usulî çerçevesini ve sosyo-hukukî yansımalarını incelemektedir.

“Kādî Abdülcebâr'ın Epistemolojisinde Bilginin Mahiyeti ve Zarûrî Bilgi” isimli araştırmasıyla Mehmet Şaşa, Kādî Abdülcebâr'ın perspektifinden zarûrî bilginin özelliklerini ve kısımlarını ortaya koymaya çalışmaktadır.

Zeynep Hümeýra Koç, “Şehbenderzâde Filibeli Ahmed Hilmi'nin Yeniliği Gerekli Kılan Metodolojisinde Taklit ve İctihad Vurgusu” başlıklı çalışmasıyla Osmanlının son dönem münevverlerinden olan Filibeli'nin görüşlerini, taklit eleştirisi ve ictihad önerisi bağlamında incelemektedir. Habibe Kazancıoğlu, “Osmanlı Ordusunda Tabur İmamı Atamaları (1320-1330/1902-1912)” adlı makalesiyle Osmanlı Devleti ordusunda hem kara hem de deniz kuvvetlerinde beratla tayin edilmiş subay rütbesinde görevlendirilen imamların atanma şartları ve görevlerine dair hususlara 1902-1912 yılları arasını resmî vesikalarla araştırarak ışık tutmaktadır.

Ali Birinci, “Kur'an Kursu Öğreticilerinin Eğitim ve Çocuk Kavramlarına İlişkin Metaforik Algıları” isimli çalışmasıyla, alan yazına katkıda bulunmaktadır.

“Dijital Dönüşümün Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınlarına Etkisi: Diyanet Aylık Dergi 'ye Yönelik Bir İçerik Analizi” konulu çalışmasıyla Mustafa Çuhadar, Diyanet İşleri Başkanlığındaki dijitalleşmenin serencamını süreli yayın olan *Diyanet Aylık Dergi*'de yayımlanan yazılar özelinde ortaya koymaktadır.

Müelliflere, dergimize ve ilim dünyamıza sundukları katkılardan dolayı teşekkür ediyor, okurlarımızı kıymetli çalışmalarlarıyla baş başa bırakıyoruz.

Prof. Dr. Huriye Martı